

Posamezne številke po 8 vin.

ZARJA izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov.
: : : ob pol 11. dopoldne. : : :

Nefrankirana ali premalo frankirana pisma se ne sprejemajo.
 ————— Reklamacije lista so poštnine proste. —————

Reklamacije lista so poštnine proste.

Leto II.

»Oh, če bi vedeli, če bi vedeli!« je nadaljeval don Vigilio. »On je povsod in v vsem ima svojo roko. Glejte, tukaj, v palači Boccamera, se ni zgodilo prav nič, ne da bi bil našel njega v ozadiju, nič, ne da bi bil on, kakor je kazalo, zamotaval niti ali pa jih razmotaval.«

mezde. Težka krivica se bi mu zgodila, ko bi moral ob brezposelnosti plačevati ves prispevek iz lastnih sredstev. Zato smo zahtevali točno in strogo opredelitev.

(Nadaljevanje prih.)

NOVICE.

* **Skrbni Geßmann.** Poročali smo že, kako je poslanec sodrug dr. Ellenbogen osvetlil v proračunskem odseku različne kupčije Weißkirchnerjeve in obenem tudi pokazal, kako lepo zna Weißkirchnerjev drug Geßmann skrbeti za svojo držino. O onem gosp. G. W. Geßmannu, ki je bil v glavnem računskem zaključku označen kot »strokovni pisatelj« in je dobil za fotografije 100 kron, so znane sedaj podrobnosti, ki jih pa seveda ni povedal vladni zastopnik, čeprav je sodrug dr. Ellenbogen prošil za pojasnilo. G. W. Geßmann je nečak bivše ekselence. Bil je fotograf. V svojem obrtu ni imel sreče in je opustil obrt, pri kateri ni mogel živeti brezskrbno. V tej zadregi se je zatekel k stricu — ekskelenci, ki je bil takrat minister. Sedaj se je izkazalo plemenito srce Geßmannovo. Takoj je bil pripravljen da pomaga nečaku, a seveda tako, da ni bilo treba njemu niti vinarja izdati. Ministri imajo drugačna sredstva. Gospod G. W. Geßmann je postal kar čez noč komisar za tujski promet v Dalmaciji in Istri. Sposobnosti za to službo mu ni bilo treba dokazati, zadostovalo je sorodniško razmerje z ministrom, ki mu je podrejen tujski promet. Ministrstvo nečak ni znal ne jezikov one dežele, kjer mu je bil odložen delokrog, tudi ni imel nobenega pojma o ustroju hotelov in prometa, samo nekaj je znal izvrstno in še zna, namreč: za plačo letnih 10.000 kron nič delati in od države dobivati za dijete in različne »opravke« kolikor največ mogoče. Te sposobnosti so dedne v vsi Geßmannovi obitelji. Gospod G. W. Geßmann še vedno dobiva od vlade tisočake! Ljudstvo plačuje davke, da se razveseljujejo in lenarijo ljudje, ki so sorodniki katesibodi ekselence.

* **Ponarejeni stokronski bankovci.** Avstrijsko ogrska banka poroča, da krožijo na Dunaju, Požunu, Budapesti in Sopronju ponarejeni stokronski bankovci. Od pravih bankovcev se ločijo v tem, da je natisnjen po olivno zelenkastih fotografičnih negativih stokronskih bankovcev iz l. 1902 in je sedaj primerno izpremenjen na rdeče pobarvanem velin papirju. Temelj, ki je pri bankovcih iz rdečkasto rjavih pik, manjka na teh bankovcih. Oznaka serije in številke je veliko večja kakor pri pravih bankovcih in je natisnjena z rdečo barvo. Črte v risbah so nejasne. Celoten vtis ponarejenih bankovcev je enoličen.

* **»Carpathia« v Trstu.** V ponedeljek ob 6. zjutraj je dospel v Trst parnik »Carpathia«, ki je bil prvi prišel »Titanicu« na pomoč. »Carpathia« je odplula 11. aprila ob 1. ponoči iz Novega Jorka. Namenjena je bila v Neapolj, Reko in Trst. 14. aprila, nekaj čez polnoč, je prejela od »Titanica« prvi Marconijev brzojav s prošnjo za pomoč. Poveljnik »Carpathije« Rostrom je takoj vse potrebno ukrenil, da dobi ponesrečeni parnik čimprej pomoč. Kar najhitreje je plul parnik proti kraju nesreče. Na krovu so pripravili obveze, gorke odeje, kavo, žganje, da bi se ponesrečeni okrepčali. Bolniški strežaji so postavili postelje. »Titanic« je bil oddaljen približno 66 milj. Noč je bila mrzla, nebo oblačno. Vlekel je zelo mrzel veter, znamenje, da so v bližini ledene gore. Ko je bila »Carpathia« približno še eno uro oddaljena od »Titanica«, so opazili ledene gore. Na »Carpathiji« so bili pričarani, da je zadel »Titanic« v temni noči ob ledeno goro. Prižigali so rakete. Slednjič so zagledali iz »Carpathije« v precejšnji daljavi zeleno luč. To je bil prvi čoln s ponesrečenci. Hitro so jih spravili na krov. Vsi so bili premočeni do kože, od mraza so jim šklepetali zobje. Zavili so jih v tople odeje, dali so jim gorke pijače in jih krepko masirali. V tem čolnu so bile le ženske z otroci,

od moških le en oficir in trije mornarji. Tudi žene so morale veslati. Rešeni potniki so bili kakor blazni. »Carpathia« je potem iskala še druge čolne, ki so bili razkropljeni na vse strani. Nabrala je 12 čolnov s približno 700 potniki. Na krov so potegnili tudi štiri trupla. Pogreznilo so jih zopet v morje, ker jih niso mogli agnoscirati. Izmed rešenih ni bil nihče težko ranjen ali bolan. Pozneje je dobilo nekaj otrok ošpice, zdravstveno stanje ostalih je bilo ves čas zadovoljivo. Prvi čolni so bili vsi le do polovice zasedeni, ker na krovu »Titanica« ni nihče hotel verjeti, da je nevarnost tako velika in da se bo ladja potopila. »Carpathia« je potem plula še okoli velike ledene plošče, da bi videla, če so na njej ljudje. Videli niso nikogar. »Carpathia« je plula nato proti Novemu Jorku, kamor je dospela 18. aprila ob 8. zvečer. V pristanišču je čakala nepregledna množica ljudi. Pripravili so tudi več sto krst, a na »Carpathiji« niso imeli nobenega mrliča. Izmed rešenih popotnikov je skoraj vsak drugače opisoval nezgodo »Titanicovo«. Oficirji so izpovedali, da je štrlela ledena gora komaj en ali dva metra nad morsko gladino. Razpoka ki jo je dobil parnik pri havariji, je bila kakih 100 metrov dolga. Poveljnik »Titanica« je bil takoj prvi hip prepričan, da je ladja izgubljena in je tudi hitro odredil priprave za rešitev. Nekateri trdijo, da se je poveljnik »Titanica« ustretil, drugi zopet pripovedujejo, da so ga videli še po potopu v morju. V rokah je držal otroka, ki ga je potem položil na plav. Njega so zgrabili valovi. Ko se je pričela ladja potapljati, in je voda udrila v prostore za stroje, je nastala strahovita eksplozija, nakar se je ladja zelo hitro potopila in povzročila silen vrtnec. Vrtnec je zgrabil dva čolna s potniki, ki so bili pol milje oddaljeni od kraja nezgode in jih potegnil v morsko globino. Nekega starega mornarja, ki je stal na krovu ob dvigalu, je vrgla eksplozija daleč v morje. Posrečilo se mu je, da se je oprjel stola, ter tako plaval na površju, dokler ni dospel do čolna. Na »Titanicu« je bilo 63 avstrijskih in ogrskih državljancev, od katerih se je rešilo le 8 oseb. Med rešenimi je tudi Slovenec Franc Korun, ki že več let prebiva v drž. Illinois. Prišel je v Ljubljano po svojo 3letno hčerko, da jo vzame v novo domovino. Ko so častniki zapovedali, da naj zasedejo žene in otroci rešilne čolne, je vzel hčerko v naročje ter jo hotel izročiti nekemu mornarju. Hčerka se ga je pa tako močno oklenila, da se je moral vrniti na ladjo, ker njega niso hoteli sprejeti v rešilni čoln. Na ladji je našel čepico nekega mornarja ter si jo dal na glavo. Stopil je v drug čoln, ker so mislili, da je mornar. Na ta način je rešil sebe in hčerko.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 7. maja 1912.

Župan dr. Tavčar odvarja ob 6. zvečer sejo in konstatira sklepčnost. Overovatelj sta svetnika Hudovernik in Lilleg. Odsotnost je opravičil obč. svetnik dr. Ambrositsch. Župan se spominja smrti viteza Gorjupa na Reki in Ludovika Dimica na Dunaju, katerih zadnji je delal za Ljubljano ob potresu. Obč. svetnikom se je predložilo izvedeniško mnenje o dveh glavnih nabiralnih kanalih ob Ljubljani; župan vabi vse občinske svetnike na razgovor v soboto.

Zapisnik zadnje seje se odobri. **Personalnega in pravnega odseka poročila.** Poročevalec obč. svet. Višnikar.

Za častne člane se imenujejo prof. Maks Pleteršnik za zasluge na književnem polju (predlog obč. svetnika dr. Detele) ter Vaso Petričič in Fran Doberlet.

Obč. svetnik dr. Detela je obširno opisoval delovanje Maksa Pleteršnika. Njegova glavna zasluga je ureditev slovensko - nemškega dela Wolfovega slovarja.

Nadalje predlaga poročevalec Višnikar v

imeni personalnega in pravnega odseka z ozirom na spremembo licejskega statuta, da bodi prva instanca v disciplinarnih zadevah kuratorij mestnega dekliškega liceja.

Obč. svetnik dr. Zajc se izjavlja proti poročevalčevemu predlogu, ker ni v kuratoriju zastopnikov manjšine. Predlaga, da se vrne statut odseku, ki naj ga primerno predela.

Občinski svetnik Kristan se pridružuje dr. Zajčevemu predlogu, čeprav iz drugih razlogov. V kuratoriju ni zastopan tisti del, ki je pri disciplinarnih zadevah tudi prizadet. V disciplinarni instanci bi morali biti zastopniki učiteljskega obojega, kar bi vztrajalo demokratičnim načelom. Iz teh razlogov naj se vrne predlog odseku, da se primerno predela.

Obč. svetnik dr. Triller priporoča, da se sprejme predlog odseka.

Obč. svetnik dr. Zajc odgovarja dr. Trillerju in brani deželni odbor, ker ni dal podpore liceju.

Župan opozarja dr. Zajca, naj ne rabi v govoru vedno le besede »vi«, ampak naj se obrača do občinskega sveta. Dr. Zajc ugovarja, župan protestira, vmeša se obč. svetnik Štefe, ki ga pokliče župan med splošnim hrupom k redu.

Dr. Zajčev predlog se odkloni; sprejme se odsek predlog z liberalnimi glasovi.

V občinsko zvezo se sprejme Matija Malič.

Priziv U. Zupanca in salezijanskega zavoda na Rakovniku proti odloku mestnega magistrata glede na Rakovniško ulico se zavrne.

V deželno zvezo za tujski promet se izvoli za zastopnika mestne občine obč. svet. Rötthl.

Župan pokliče k redu obč. svetnika Štefeta zaradi razžaljevalne klica, prav tako tudi tistega svetnika od liberalne večine, ki je svet. Štefeta izzval.

Finančnega odseka poročila.

Poročevalec obč. svetnik Milohnoja.

Častniškemu zboru se da 250 kron prispevka za zgodovino 17. pešpolka. Prošnja »Österr. Bühnenerverein« za podporo se odkloni. Akademikemu društvu »Ilirija« v Pragi se da 50 kron prispevka za nagrobni spomenik Janu Legu. Pripravljalnemu odboru za IV. jugoslovansko razstavo v Belgradu se dovoli 100 kron podpore. Petru Šterku se še naprej prepusti potresno posojilo. Prošnji Franceta Goloba za zastavne pravice glede na potresno posojilo se ugotovi na stroške prosilca.

O računskem zaključku »Kreditnega društva mestne hranilnice« za leto 1911 poroča obč. svetnik Malič.

Predlaga, da se zaključek in bilanca sprejmeta v vednost in da se poveča denarno zalogo od 800.000 na 900.000 kron.

Obč. svetnik Pammer se izjavi proti predlogu.

Obč. svetnik Bonac zagovarja predlog. Predlog se sprejme z glasovi večine.

Obč. svetnik Reisner poroča o prošnji »Dramatičnega društva v Ljubljani« za izredno podporo. Izredna podpora naj bi bila 12.000 kron. Poročevalec opozarja na obupen gmotni položaj slovenskih igralcev. Predlaga, da se da podpora 12.000 kron, da se igralci izplačajo in angažirajo, da se postavi za tajnika in blagajnika magistratni uradnik in da se da županu dovoljenje za najetje posojila.

Obč. svetnik dr. Zajc stavi dodatni predlog. Občinski svet je pripravljen dovoliti »Ljudskemu odru« 500 kron podpore za leto 1912, ako uloži prošnjo za podporo in se pooblašča župan za najem primerne posojila.

Obč. svetnik dr. Novak zagovarja podporo »Dramatičnemu društvu« z ozirom na gmotni položaj igralcev. »Ljudski oder« dobiva bogato podporo od deželnega odbora. Razen tega naj vloži »Ljudski oder« preje prošnjo. Izreče se proti podpori za »Ljudski oder«.

Obč. svetnik dr. Zajc pravi, da ne dobiva »Ljudski oder« nikake podpore od deželnega odbora.

Obč. svetnik Kristan je za odsek predlog. Ne verjame, da je s tem predlogom rešena usoda slovenskega gledališča. Obžaluje, da se rešujejo le posamični momenti. Gre za obstoj slovenskega gledališča s finančnega, umetniškega in socialnega stališča. Naprošena podpora ima namen, obvarovati gledališče popolnega propada. To nam ne more zadostiti, pridobiti si moramo najvišji umetniško-kulturni zavod. Tega pa s tako podporo ne moremo doseči. Namerava se sploh na rakovo pot. Skandalo je, da so igralci brez gmotnih sredstev. Treba pa je postaviti gledališče na podlago, da se more popolno razviti. Gledališče je tudi socialen zavod. Stari so drugače pospeševali gledališče, ker niso poznali še modernega kapitalizma. (Obč. svetnik Pammer se porogljivo-zadovoljno smehlja.)

V gledališču imamo prostore za buržvazijo, ki ne prihaja v gledališče, nimamo prostorov za proletariat, ki mora ostajati pred vrati. (Dr. Triller: Res je!) Ka se danes predlaga, je samo proviziorna rešitev. To je samo najnujnejša pomoč. Zategadelj predlagam, naj se naloži »Dramatičnemu društvu«, da sestavi popolno sliko o materialnem, umetniškem in socialnem položaju ter naj poda tudi tozadevne načrte za rešitev. Kar se tiče predloga dr. Zajca mu principiarno ne nasprotujem. Ampak naj se ne dela junktuma z gledališčem! Ljubljanska »Vzajemnost« goji tudi dramatično umetnost, osnovala je za delavski pouk v govorništvu in deklamaciji, priredila celo vrsto dramskih predstav in zasluži za svoje kulturno delo podporo iz javnih sredstev. Vendar ne spravljam te zadeve v zvezo z gledališkim vprašanjem, ker se mi zde taki junktumi neumestni.

Obč. svetnik dr. Zajc izjavlja, da ne spravi svojega predloga v zvezo s prošnjo dramatičnega društva.

Poročevalec Reisner se strinja z izvajanjem obč. svetnika Etbina Kristana. Tudi proti dr. Zajčevemu predlogu nima nič, ker je dr. Zajc izjavil, da ne dela junktuma.

Predlogi poročevalca, dr. Zajca in Etbina Kristana se sprejmejo z vsem proti nemškim glasovom.

Poročilo stavbnega odseka.

Poročevalec obč. svetnik Štembov.

Za nujne poprave v mestnem kopališču Kolesiji se dovoli 220 kron. Za poprave cesarskega paviljona v Mestnem logu se dovoli 450 kron. Andreju Šarabonu se prošnja za spremembo regulacijskega načrta za Ahaclevo cesto ne ugodi. Prošnji Valentina Acceta za spremembo regulacijskega načrta na Trnovskem pristanu se deloma ugodi. Predlog o prošnji Franceta Kandareta za razdelitev njegove parcelacije se sprejme. Parcelacija mestnega travnika ob Dolenjski cesti se zdaj ne izvrši. Ob Karlovškem mostu se napravi pisaor. Župan naj poskrbi vse potrebno, da se dobe konkurenčnim potom načrti za razpis mostu na Prulah. Trotoarji v Florjanski ulici se popravijo in se polagoma nadomeste s porfirnimi ploščami. Ukrene se vse potrebno, da se prične pogajanja za odkup sveta v Ilirski in Vrhovčevi ulici v svrhu zveze Ilirske ulice s Komenskega ulico. Ukrene se vse potrebno za regulacijo Martinove ceste. Mestno kopališče v Kolesiji se primerno preuredi, preje naj se napravijo načrti.

Obč. svetnik dr. Zajc predlaga resolucijo, naj se postavi vse kopališko vprašanje na širšo podlago. Resolucija se sprejme. Za delno regulacijo Emonske ceste se dovoli 1150 kron.

Sejo zaključijo podžupan dr. Triller ob 9. zvečer. Nadaljevanje danes ob 6. zvečer.

Kupujte „Zarjo“.

L. N. TOLSTOJ.

Aljoša.

(Konec.)

»To je že res, ali napraviti hoče veliko neumnost. Oženiti se hoče s kuharico — a poročeni ljudi ne bom imel. To ni za nas.«

»Tak tepec, tak tepec! Kaj mu ne pride na misel!« je rekel oče. »Nikar mu ne veruj tega, zbijem mu že te misli iz glave.«

Nato je šel oče v kuhinjo, sedel za mizo in pričakoval sina. Aljoša je imel mnogo opravkov in se vrnil, ves zasopel od letanja.

»Misliš sem, da se vedeš dostojno tukaj,« je rekel oče. »Kaj sa ti je prišlo na misel?«

»Meni? Prav nič!«

»Kako to, da nič? Oženiti se hočeš! Kadar bo čas zato, te bom že jaz oženil in sicer z žensko, ki ti jo jaz izberem, ne pa s tako mestno vlačugo.«

Dolgo je še govoril oče in ga obdelaval. Aljoša je stal in zdihoval. Ko je končal oče, se je Aljoša smehljaj. Rekel je:

»Kakor hočeš, pa ne storim tega.«

»No, vidiš!«

Ko je oče odšel, je ostal sam z Ustinjo, ki je pogovorju prisliskovala za vrati. Aljoša si je rekel: »Ali si slišala, najina reč je splavala po vodi? Oče je postal hud, prepovedal mi je!«

Ustinja se je tiho jokala v predpasnik.

Aljoša je zacmokal z jezikom.

»Ubogati ga moram pač. Ni drugače, kakor pustiva vse to.«

Ko mu je zvečer ukazala trgovčeva žena naj zapre oknice, ga je vprašala:

»No, ali boste slušali očeta in si to budalost izbili iz glave.«

»Gotovo,« je rekel Aljoša. Smehljaj se je, ali takoj nato so se mu vllile solze.

Odslej ni Aljoša nič več govoril z Ustinjo o ženitvi. Živel je popolnoma tako kakor prej. V postnem tednu ga je poslal komi na streho, da naj skida sneg. Aljoša je zlezal na streho, zmetal sneg dol in pričel še strgati zmrazil sneg, ki se je držal strešnega žleba. Pri tem je zgubil ravnotežje in padel z lopate vred s strehe. Nesreča je hotela, da ni priletel na sneg, ki je bil

na dvorišču, temveč na železno vežno streho. Ustinja je pritekla in za njo šet rgovčeva hči.

»Aljoša, ali si se poškodoval?«

»Kako naj se poškodujem? Nič ni.«

Hotel je vstati, a ni mogel. Smehljaj se je. Prenesli so ga v vratarjevo sobo. Prišel je ranocelnik, ki ga je preiskal in ga vprašal, kje ga boli.

»Povsod me boli, a to nič ne de, da le gospodar ne bi bil hud. Očetu moramo poslati kako poročilo.«

Aljoša je ležal dva dni, tretji dan so poslali po popa.

»Kako, ali moraš res umreti?« ga je vprašala Ustinja.

»Kaj pa drugega? Ali naj živimo večno? Enkrat pride pač vsak od tega, je rekel Aljoša hitro, kakor je bila njegova navada. »Ustinja, zahvaljena, da si imela usmiljenje z menoj. Glej, vendar bi bilo dobro, da so nama zabranili poroko. Sedaj bi bila nesreča tukaj — tako je pa vse v redu.«

Ko je pop molil z njim, mu je sledil le z rokami in srcem. V njegovem srcu je živel misel: ako je bilo tukaj vse dobro, ako sem ubogal in nikomur storil kaj žalega, tedaj mora biti tudi na onem svetu vse dobro.

Malo je govoril. Večkrat je zaželel pijače in venomer se je čutil nečemu.

Začudenje je bilo na njegovem obrazu, ko se je iztegnil in umrl.

Lurška pravljica.

Spisal dr. Rouby, ravnatelj blaznice v Alžirju. (Dalje.)

Cesarski don je bival ravno takrat v Biarritz. Nekdo je pripovedoval cesarici, ki je slovela vsled svoje španske pobožnosti, o Lurdu. Takoj so premetili prefekta, državnega pravdnika in policijskega komisarja, da so imeli organizatorji novega kulta svobodno pot.

Komisarjeve ostre besede niso ostale brez upliva na nadaljni razvoj Bernadetine bolezn. Uprah, ki se je vzbudil v njej, je povzročil su-

gestijo, ki je delovala halunanciji nasprotno. Ko je šla po onem dnevu, ko je bila pri oblaštih, nekoliko obotavljajoče se k jami, ni videla nobene prikazni. Strah pred policijskim komisarjem je bil jačji, kakor pa želja, da bi videla Devico. Gotovo je, da bi se prikaz pojavil, ako bi imel resnično ozadje. Vizija brezmadežnega spočetja bi se vendar ne mogla bati ne prefekta, ne sodnika; sedaj ali nikdar bi se mogla pokazati. Ali ni to nova, zelo mučna opora za dokaz, da so bile vse prikazni le halucinacije, izvirajoče iz bolezn?

XIII.

Sedaj bi bilo pravzaprav končano moje delo o Bernadeti. Ker pa nočem, da bi o Lurdu še kaj obveljalo, zato bi bilo dobro, da dodam še nekaj razjasnil o jami in studencu, ki sta v prejšnjih časih bila tako velikega pomena, in ki sta še dandanes glavni cilj romanja!

Jama, v kateri so se odigravali vsi dogodki, leži ob vnožju massabielske pečine, ki se vzdiguje ob majhnem prekopu, izpeljanem od reke Gave. Jama ali pravzaprav votlina je bila proti reki široko odprta. Sedaj je 4 metre visoka, 4 metre široka in 15 metrov dolga. Svod je zakrivljen od zadnje in leve strani, tako da se dotika tal, desna stran je pa skoraj navpična. Od obeh strani je v steni dolbina, ki se vzdiguje 2 metra od jamskih tal, v kateri stoji kip brezmadežnega spočetja. V začetku je bila dolbina v isti višini kakor jamska tla. Skoraj tri četrtine jame je bilo napolnjene s skalami, peskom in ilovico. Bernadeta je torej lahko videla prvi dan, ali v jami, ali pa v dolbini gospo X., ne da bi bilo treba tej osebi plezati 2 metra visoko, da se prikaže. V jami je bil 2 metra visok kup sipa, pod katerim je bil na dnu jame studenec, ki sicer še ni prodril na dan, v katerem se je pa natančno videlo, da eksestira, ker je voda so kapljah prihajala na površino. Tla so bila tam nekoliko blatna. Bilo je toliko vode, da je uspevala vodna kreša; njune korenine so se namakale v vodi.

Mgr. de Ségur in gospod Henri Lasserre sta se očitno lagala. Da bi ljudje verjeli na čudež, sta trdila, da so bila tla v jami popolnoma suha, kakor v plesni dvorani, kakor bi bila iz-

sušena od silne vročine. Eden trdi: »Bila je čisto navadna votlina v trdi skali in tla so bila na vse strani suha. Samo v deževnem vremenu se je mimogrede pojavila od zunaj in na zahodni strani vlaga.«

Temu nasproti pa konstatirata abbé Fontcarde v svoji kratki monografiji in škof iz Tarbe v svojem odloku, da je bil v jami studenec: »V četrtek, 18. februarja 1856., se je sojavil prikaz v tretjič. Ko je Bernadeta končala svojo molitev, ji je ukazala Devica naj pije iz studenca in se umije z njegovo vodo, in naj je travo, ki raste ob njem. Slušala je. A morala je poklekati in sključena se je plazila na ono mesto. Kako naj pije in se umije? Našla je komaj nekaj kapljic vode. Tla so bila razmočena. Z roko je spraskala majhno vrtdino, v kateri se je potem nateklo nekaj vode, ki je bila pa tako blatna, da jo je otrok komaj požiral. Ko se je napila, je pričela jesti nizko travo, neko vrsto kreše, ki je tam rastle.«

V odloku v jami, ki ga je izdal lurški škof leta 1862., pa pripoveduje naslednji o studencu: »Otrok je slušal, a našel je le razmočeno zemljo. Takoj izkoplje z rokami majhno luknjo, ki se napolni z blatno vodo. Pije, umije se in je neko vrsto kresi, ki raste tam. To je pripovedovala Bernadeta sama vpričo komisije, ki jo je izpraševala vdručič.«

Studenec je bil torej v jami, še preden so nastopili prizori. To je ugotovljeno, nepobito dejstvo. Še preden je prišla Bernadeta tje, je pronicala voda na dnu jame, kaplja za kapljo. Tla so bila blatna, iz njih je rastle kreša. To so tri dejstva, ki dokazujejo, da je bilo treba le nekoliko kopati, pa je privrel studenec na dan. Kopali so.

Med ljudmi, ki so obiskali jamo po drugem prikazu, so bili nekateri, ki so preiskali jamo od vseh strani. Prepričali so se, da kaže pronicanje vode na skrit studenec v gramozu, ki vre iz kraških tal.

Na vsakem romarskem kraju je studenec neobhodno otreben, to je stvar največje važnosti. Potem se lahko uporabljajo čudodelne kopeli in kar je glavno, čudodelna voda se lahko razpošilja daleč naokolo.

Bruselj, 8. maja. Ker stavkujoči delavci v petih predilnicah v Bjalici niso hoteli sprejeti

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

dela, je sklenila organizacija delodajalcev na svojem glavnem zborovanju, da izpre vse predilne delavce, Izpor je stopil včeraj v veljavo.

POŽAR.

Kesmark, 7. maja. V Gulzdi je pogorelo 80 hiš. V ognju je poginilo mnogo konj in goveje živine.

MINISTRKA KRIZA V SRBIJI.

Belgrad, 7. maja. Vzrok odstopa vojne ministra Stepanovića je prepis s prestolonaslednikom Aleksandrom. Tudi minister za notranje zadeve Protić bo odstopil, ker je koalicijska med obema radikalnima strankama nemogoča. Ako odstopi Protić, pade ves kabinet svojo demisijsko.

BOLEZEN BAVARSKEGA KRALJA.

Berolin, 8. maja. O duševno bolnem bavarskem kralju Otonu poročajo iz Monakovega: Duševna bolezen vidno napreduje. Kralj je postal popolnoma tih in prebije čas večinoma v topem molku. Druge ljudi smatra za blazne.

KRVAVA STAVKA.

Bruselj, 8. maja. V henegavskem premogovniku je prišlo ob mezdni stavki do krvavih spopadov med orožniki in delavci. Več delavcev je bilo ranjenih.

OBČINSKE VOLITVE NA FRANCOSKEM.

Pariz, 7. maja. Doslej je znan izid občinskih volitev iz 359 glavnih okrajnih mest. Rezultat izida kaže, da so se izgube in pridobitve posameznih strank izenačile. Ožjih volitev bo treba v 121 krajih.

VLAK SKOČIL S TIRA.

Novi Orleans, 7. maja. Posebni vlak, s katerim so se vozili veterani, je skočil v bližini Hattiesburga s tira. 10 oseb je bilo mrtvih, 26 ranjenih.

SREDSTVO ZOPER TIFUS.

Pariz, 7. maja. Profesor Mečnikov je naznanil medicinski akademiji, da je razkril uspešno sredstvo zoper tifus in ga tudi že preiskal. Napravljeno je iz Eberthovih bacilov.

13LETNI NAPADALEC.

Pariz, 7. maja. V neki vasi okraja Auvergne se je oborožil 13letni deček s sekuro, puško in patroni. S sekuro je ranil svojega brata smrtno nevarno, očetu je grozil, da ga bo ustrelil. So sede, ki so se mu bližali, je sprejel s strelom in upil: „Jaz sem Bonnot!“ Orožniki so ga prijeli le s težavo (!).

TURČIJA.

Bolgarski četaši.

Solun, 8. maja. Blizu Ohride so se zapletli orožniki v boj z bolgarskimi četami četaši; dva orožniki v boj z bolgarskimi četaši; dva četaša bila ranjena. Bolgari so metali ročne bombe. Pri Devebogajradanu je bil boj z močno bolgarsko četo in je padlo na obeh straneh več mož. V Papadiji so našli pri hišnih preiskavah pet bomb.

ITALIJANSKO-TURŠKA VOJNA.

Protivojni.

Rim, 7. maja. V Popoliju je bil velik socialno demokratičen shod — udeležilo se ga je nad 3000 oseb — proti italijansko-turški vojni. Ko je komisar shod razpustil, je ogromna množica, ki je narasla na več tisoč, viharno demonstrirala proti vojni po mestu. Značilno je, da se demonstracij proti vojni udeležujejo tudi odslovljeni vojniki tripolitanke ekspedicije.

Florenca, 7. maja. Na občinski seji je socialno demokratična manjšina protestirala proti vojni, njej se je pridružila tudi galerija.

Dardanele so odprte.

Carigrad, 8. maja. Avtentična poročila zatrjujejo, da so pričeli predvčerajšnjem odstranjevati mine v Dardanelah. Upajo, da bo vožnja že danes možna.

Italijansko brodograd.

Carigrad, 8. maja. Pred Lemnosom so videli včeraj deset italijanskih bojnih ladij.

Št. 13192.

Razglas.

Po naročilu c. kr. deželne vlade za Kranjsko z dne 18. aprila t. l., št. 8372 se opozarja prebivalstvo mesta Ljubljane, da je letos takozvano hroščovo leto.

Podzemeljski ogrei rjavega hrošča so napravili zadnja leta po nasadih, njivah travnikih, vrtovih, gozdi in vinogradih veliko škodo, ker so izpodjedali korenine; zdaj pa objedajo hrošči mladozelenčaka drevesa, rastline, trte, zlasti pa sadno drevje ter pokončavajo vse bodoče pridelke.

Zato je v živo korist ljudstva, da pokončuje rjavega hrošča z vso silo in na vse načine. Najlažje se pokončujejo hrošči v zgodnjih jutranjih in dopoldanskih urah, dokler še ni gorkega solca in dokler sede hrošči leni po vejah in rastlinah.

Ob tem času je najuspešnejše otesati jih v rjuhe ter jih zmetati v vreče, ki naj se na to pomešani z neugašenim apnom namočijo ali skuhajo in posuše na solcu. Na ta način pokončani hrošči so tečna piča perutnini.

Opozarja se prav posebno, da je treba hrošče pokončavati najbolj prve pomladne tedne, ko začno letati in pa ko nehajo frčati, ker je tedaj med njimi največ babic.

Deželni odbor plača stroške za neugašeno apno in njegovo vožnjo ter daje prispevke za rjuhe in vreče, ki so za nabiranje rjavih hroščev potrebni.

Račune je predložiti mestnemu magistratu do konca junija t. l. da jih odpošlje deželnemu odboru.

Ljubljansko prebivalstvo se pozivlja v lastnem interesu, da pomaga pokončevati škodljivega hrošča in da k temu poslu navaja in vzpodbuja tudi mladino.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 25. aprila 1912.

Župan:

dr. Ivan Tavčar, l. r.

REVOLUCIJA V MEHIKI.

Gomez predsednik.

El Paso, 7. maja. Revolucionarji v Huarezu so v nedeljo razglasili vstaškega generala Emila Vasqueza Gomeza za provizoričnega predsednika republike.

POPLAVA MISSISSIPPIJA.

125.000 ljudi brez strehe.

Novi York, 7. maja. Poplava ob Mississippiju je od dne do dne bolj grozeča. V Torros (Louisiana) je voda predrla še en nasip. Prebivalstvo je skoraj povsem ločeno od zunanjega sveta. Pomanjkanje živil je že silno občutno. Več kakor 125.000 ljudi je brez pravega pristreška. Nekaj jih prebiva v barakah, večina mora živeti pod milim nebom. Železniški promet je skoraj popolnoma ustavljen. Boje se, da se izpremeni polje v okolišu v barje. Preden odteče voda, bo gotovo treba najmanj dva meseca.

ZAROTA PROTI SIAMSKEMU KRALJU.

91 obsojencev.

Bangkok, 8. maja. Vojno sodišče je obsodilo 91 oseb, ki so bili obtoženi zarote zoper življenje siamskega kralja. Tri častnike so obsodili na smrt, dvajset na dosmrtno ječo in 68 na krajše zaporne kazni. Kralj je spremenil smrtno obsodbo v dosmrtno ječo, dosmrtno obsodbo pa v obsodbo na dvajsetletno ječo.

Odgovorni urednik Fran Bartl

Izdaja in zalaga založba Zarja.

Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Pozor!

50 tisoč parov črevljev

4 pare črevljev za K 8.—.

Znati plačevalnih nepriključitve velikih tvornic, sem dobil naročilo, da razprodam veliko množino črevljev mnogo pod izdelovalno ceno. Prodajam torej vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih črevljev na trakove, usnje rumeno ali črno, galoširano, s kapicami in z dobro zbitimi usnjenimi podplati, jako elegantni, nova fazona, velikost po številkah. Vsi 4 pari veljajo le K 8. Razpošiljam po povzetju. A. GELB, zvož črevljev, Krakovo št. 2. 160. Zamena dopustna ali denar nazaj.

Mlado, staro,

Vsak pove:

Ta pa je za me!

Ker se samo z njim krepčam, Vedno zdrav želodč imam!

Varujte se

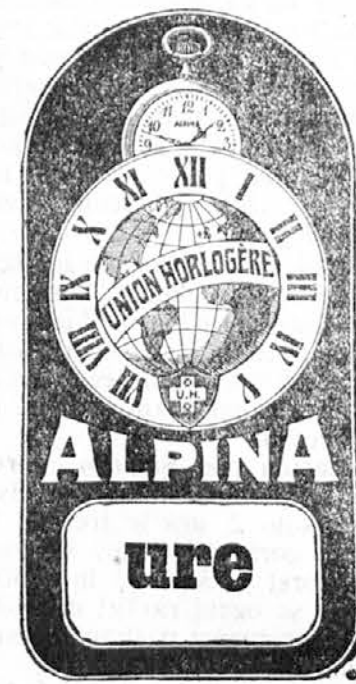
ponaredb!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Postavno varovano

Brez konkurence!
Krasne novosti spomladanskih oblek in površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.
Solidna postrežba. **Najnižje cene.**

— ZA BIRMO! —

Najboljši in najcenejši vir za nakup birman-skih daril.

Največja izbira ur, zlatnine, srebrnine.

Srebrne moške ali damske ure po K 980; zlata damska ura K 23.—; sreb. verižica K 3.—; sreb. dvostranska veriž. (zelo moderna) K 4.—.

Fr. Čuden, Ljubljana, Prešernova ulica št. 1
(samo nasproti franč. samostana).

Lastna tovarna ur v Švici. Precizijske ure Alfa, Union, Seeland.

1887/1912 Jubilejni cenik zastonj!

Slavni ameriški iznajditelj Edison hoče živeti 150 let,

in ko so ga vprašali, kako hoče doseči to neverjetno visoko starost, je odgovoril: „Samo s pravilno prehrano“. Brez dvoma je, da največ ljudi s slabo, nepravilno prehrano siloma skrajša svoje življenje. Metuzalemovo starost dobimo samo še v pravljicah, vendar se prav mnogo lahko doseže z rednim načinom prehrane, kakor so to sijajno dokazali svetovnoznani učenjaki Lahmann, Priestley in Lavoisier.

Po temeljitih principih teh učenjakov se je sestavilo živilo Nutrigen, ki v vsakem pogledu odgovarja zahtevam primerne prehrane.

Nutrigen ni zdravilo, ni dražilo, ki vpliva na trenutke, nego je živilo idealne sestave, čigar izbornost je dokazana z analizo poverjenja kemičnega preizkuševališča.

Naj se torej vsakdo sam prepriča o velikih prednostih živila Nutrigena!

Akopraj je spojeno s hudimi materijalnimi žrtvami, smo se vendar odločili, da pošljemo vsakomur

popolnoma zastonj Nutrigen na poskušnjo in popolnoma zastonj poučno knjigo !::

da pride tako vsak, tudi najrevnejši v položaj to živilo, ki se po pravici imenuje kralj živil, spoznati zastonj in brez vsake obveznosti.

Ta izredna ponudba velja samo za kratek čas, zato je v vsakogar interesu, da to brezplačno polizkušnjo takoj zahteva z dopisnico.

Podjetje Nutrigen, Budapešta VII, Elisabethring 16 abt 172

Ivan Jax in sin, Ljubljana

Dunajska cesta šte. 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev in stroje za pletenje (Strickmaschinen) za rodbino in obrt.

Pisalni stroji Adler. - Vozna kolesa.

Ceniki zastonj in franko.

Konfekcijska trgovina

Maček & Komp.

Založniki c. kr. priv. južne žel.

Ljubljana, Franca Jožefa cesta šte. 3.

priporoča veliko izbiro spomladanskih novosti za gospode in dečke.

Strogo reelna postrežba.

Najnižje cene.

„Zarja“ se prodaja v Ljubljani po 8 vin.

v naslednjih tobakarnah:

Južni kolodvor, na peronu.
Pirnat, Kolodvorska cesta.
Zupančič, Kolodvorska cesta.
Blaž, Dunajska cesta.
Sterkovič, Dunajska cesta.
Fuchs, Marije Terezije cesta.
Tivoli, na žel. prel. pri Nar. domu.
Šubič, Miklošičeva cesta.
Šenk, Resljeva cesta.
Kanc, Sv. Petra cesta.
Treo, „
Kušar, „
Podboj, „
Bizjak, Bahoričeva ulica.
Remžgar, Zelena jama.
Svetek, Zaloška cesta.
Sešark, Selenburgova ulica.
Suhadole Anton, Zelena jama 50.

Dolence, Prešernova ulica.
Piehler, Kongresni trg.
Ušeničnik, Zidovska ulica.
Kleinstejn, Jurčičev trg.
Wisiak, Gospodska ulica.
Stiene, Valvazorjev trg.
Košir, Hilšerjeva ulica.
Sušnik, Rimska cesta.
Klanšek, Tržaška cesta.
Elsner, Kopitarjeva ulica.
Blaznik, Stari trg.
Velkavrh, Sv. Jakoba trg.
Kustrin, Breg.
Sever, Krakovski nasip.
Državni kolodvor.
Križaj in Kotnik, Šiška.
Likar, Glince.
Jezeršek, Zaloška cesta.